

PSY 437 ÚVOD DO PROJEKTIVNÍCH TECHNIK

Podzimní semestr 2006 – 2007

Přednášející: PhDr. Vladimír Michal

Charakteristika předmětu: seminář v rozsahu 24 hodin

Účel kurzu:

- (a) základní orientace v problematice projektivních technik
- (b) osvojení elementárních dovedností v interpretaci projektivních metod
- (c) projektivní analýza znaků v interakci psycholog – klient v případové práci

Předpoklady: základní znalosti z psychodiagnostiky a z psychologie osobnosti

Výstup: seminární práce – kasuistika s aplikací testu inkoustové skvrny + zápočet

Osnova kurzu

1. Charakteristika projektivních technik (6 hodin)

Diagnostické procedury širokopásmového přenosu: rozhovory + projektivní techniky. Psychometrický a projektivní přístup, interpretace vzorků a znaků chování.

Teoretická východiska: pojetí projekce (psychoanalytický koncept, přínos tvarové psychologie, fenomenologie a hermeneutiky).

Kritická hodnocení základních parametrů projektivních technik, problém standardizace a valorizace. Výhody a nevýhody projektivního přístupu v klinické práci, využití pro vzhled do struktury a dynamiky osobnosti. Výstupní závěry jako diagnostické podněty, verifikace a zpřesňování v klinickém kontextu.

2. Nejčastěji používané projektivní techniky (6 hodin)

Klasifikace projektivních technik, typy jednotlivých kategorií.

Konstruktivní a expresivní metody: Test tématické apercepce (TAT) a jeho modifikace, kresba a malování (Baumtest, kresba postavy)

Doplňovací metody: nedokončené věty, nedokončená povídka

Asociační metody: asociační pokus + modifikace, testy inkoustové skvrny (ROR, ZTT)

Projektivní interview

Demonstrace, zácvik + praktická cvičení

3. Úvod do aplikace Rorschachova a Zulligerova testu (12 hodin)

- administrace, registrace odpovědí, inquiry, skupinová aplikace
- analýza protokolu: signace, indexy pro interpretaci
- interpretace: lokace, determinanty, obsahová řada, sukcese, typy apercepce a prožívání, znaky probanda v průběhu administrace

- specifické fenomény: selhání, šoky, konfabulace, kontaminace, perseverace a iterace, infantilismy, specifické obsahy aj.
- formulace diagnostického souhrnu, nejčastější chyby v interpretaci, problém projektibility examinátora, metainterpretace
- přehled diagnostických kategorií: kognitivní styly, motivace, sociabilita a typy sociálního chování, typy inteligence a speciální schopnosti, mentální retardace, syndrom ADHD (LMD), obecný syndrom organicity, neurotické a jiné poruchy
- rozbor a hodnocení samostatných pokusů posluchačů

(V tomto tématickém okruhu speciální tréninkový program)

Pomůcky: tabule ROR + ZTT, orientační přehledy signace odpovědí

Literatura

(a) povinná:

Altman, Z. *Test stromu*. Praha, 1988.

Michal, V. Projektivní metody. In Švancara, J. a kol. *Diagnostika psychického vývoje*. Praha, 1974. (s. 99–113)

Michal, V. *Zulligerův tabulkový test*. Trnávka u N. Jičína, 1998.

Říčan, P. a kol. *Úvod do Rorschachovy metody*. Bratislava, 1988. (jen úvodní kapitoly)

(b) doporučená:

Bohm, E. *Psychodiagnostisches Vademekum*. Bern, 1960. (s. 1–37, 74–111)

Michal, V. *Projektivní interview*. Bratislava, 1974.

Říčan, P.; Ženatý, J. *K teorii a praxi projektivních metod*. Bratislava, 1988.

Říčan, P. a kol. *Dětská klinická psychologie*. Praha, 1999. (s. 195–216)